

Polisi Gofalwyr Ifanc

Awdur	Rheolwr Diogelu a Lles
Fersiwn	2.0
Statws	Byw
Dyddiad Cymeradwyo	Mawrth 2026
Cymeradwywyd gan	Ethos a Diwylliant Catholig
Dyddiad Cychwyn	Mawrth 2028
Dyddiad yr Adolygiad Nesaf	Ion 2028
Cyfrifoldeb am yr Adolygiad	Pennaeth Cynorthwyol- Diwylliant y Dysgwyr
Asesiad Effaith Cydraddoldeb a'r Iaith Gymraeg	Oes
Ystyriwyd Goblygiadau Iechyd a Lles	Do

Fersiwn	Dyddiad	Disgrifiad	Adolygwyd/Addaswyd gan
1.0	Ionawr 2024	Polisi i adnabod a chefnogi gofalwyr ifanc, lleihau rhwystrau i addysg a hyrwyddo lles, presenoldeb a chyrhaeddiad.	Dirprwy Bennaeth
2.0	Chwefror 2026	Diweddarwyd i adlewyrchu Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, arweiniad Cadw Dysgwyr yn Ddiogel ac argymhellion ESTYN ; cryfhau adnabod, cynllunio cefnogaeth a threfniadau partneriaeth allanol; egluro prosesau diogelu a chyfrinachedd.	Rheolwr Diogelu a Lles

Cynnwys

<i>Polisi Gofalwyr Ifanc</i>	1
<i>1.0: Cyflwyniad</i>	3
<i>2.0 Arweinydd Gofalwyr wedi'i Enwebu</i>	3
2.1 Arweinydd Gweithredol Gofalwyr	3
2.2 Arweinydd Strategol Gofalwyr	4
2.3 Goruchwyliaeth Strategol	4
2.4 Llywodraethwr Diogelu	4
<i>3.0 Ystod a Phwrpas y Polisi</i>	5
<i>4.0 Cefnogaeth i ofalwyr ifanc</i>	5
4.1 Staff Addysgu a Chefnogi	5
4.2 Cefnogaeth Fugeiliol a Llesiant	6
4.3 Cefnogaeth Academaidd	6
4.4 Cefnogaeth Ariannol	6
4.5 Cefnogaeth Presenoldeb	6
4.6 Cefnogaeth Gwyliau	6
4.7 Cymorth Ymarferol	6
<i>5.0 Cyfrinachedd a Rhannu Gwybodaeth</i>	6
<i>6.0 Deddfwriaeth ac Arweiniad Perthnasol</i>	7

1.0: Cyflwyniad

Mae Coleg Dewi Sant yn cydnabod y gall gofalwyr ifanc 16+ oed wynebu rhwystrau unigryw mewn addysg, gan gynnwys presenoldeb is, heriau iechyd meddwl, amser cyfyngedig ar gyfer astudio, neu straen emosiynol oherwydd eu cyfrifoldebau gofalu.

Diffiniad:

Gofalwr ifanc yw person o dan 18 oed, neu ofalwr ifanc rhwng 18 a 25 oed, sy'n darparu gofal di-dâl i aelod o'r teulu neu ffrind sydd ag anabledd, salwch hirdymor, cyflwr iechyd meddwl, problem camddefnyddio sylweddau neu angen ychwanegol.

Mae'r Coleg yn cydnabod efallai na fydd llawer o ofalwyr ifanc yn adnabod eu hunain fel gofalwyr ac y gallant fod yn amharod i ddatgelu eu hamgylchiadau. Bydd adnabod bob amser yn cael ei drin yn sensitif a heb gymryd yn ganiataol.

Mae'r Coleg wedi ymrwymo i:

- Adnabod gofalwyr ifanc yn gynnar
- Darparu cefnogaeth briodol
- Lleihau rhwystrau i addysg
- Sicrhau cyfle cyfartal
- Gweithio mewn partneriaeth â theuluoedd (lle bo'n briodol) ac asiantaethau allanol

Rydym yn gwerthfawrogi'r cyfraniad y mae gofalwyr ifanc yn ei wneud ac yn anelu at greu amgylchedd lle gallant ffynnu'n academiaidd, yn gymdeithasol ac yn emosiynol.

Mae'r polisi hwn yn berthnasol i bob myfyriwr cofrestredig 16–19 oed ac i ddysgwyr sy'n oedolion lle bo'n briodol.

2.0 Arweinydd Gofalwyr wedi'i Enwebu

Mae'r Coleg yn gweithredu model arweinyddiaeth strwythuredig i sicrhau darpariaeth weithredol effeithiol, goruchwyliaeth strategol, ac atebolrwydd llywodraethu wrth gefnogi gofalwyr ifanc.

2.1 Arweinydd Gweithredol Gofalwyr

Y Swyddog Diogelu a Llesiant

Mae'r Arweinydd Gweithredol:

- Yn gweithredu fel y prif bwynt cyswllt ar gyfer gofalwyr ifanc.
- Yn nodi ac yn cefnogi gofalwyr ifanc yn sensitif ac yn brydlon.

- Yn cynnal Cofrestr Gofalwyr Ifanc gyfrinachol.
- Yn cwblhau Cynllun Cymorth Gofalwyr Ifanc mewn partneriaeth â'r myfyriwr.
- Yn cydlynu cymorth mewnol (e.e., cymorth bugeiliol, cymorth ariannol, addasiadau academaidd).
- Yn arwain ar atgyfeiriadau at wasanaethau allanol lle bo'n briodol.
- Yn cysylltu â theuluoedd lle bo'n briodol a chyda chydysyniad.
- Yn monitro cynnydd ac yn adolygu trefniadau cymorth yn rheolaidd.
- Yn darparu eiriolaeth i ofalwyr ifanc o fewn y Coleg.

2.2 Arweinydd Strategol Gofalwyr

Y Rheolwr Diogelu a Llesiant

Mae'r Arweinydd Strategol:

- • Yn darparu goruchwyliaeth strategol o'r ddarpariaeth ar gyfer gofalwyr ifanc.
- • Yn sicrhau bod y Coleg yn cyflawni ei gyfrifoldebau statudol a diogelu.
- • Yn goruchwyllo datblygiad ac adolygiad polisi a gweithdrefnau sy'n ymwneud â gofalwyr ifanc.
- • Yn cefnogi hyfforddiant ac ymwybyddiaeth staff ar draws y Coleg.
- • Yn gweithio gyda phartneriaid ac asiantaethau allanol i gryfhau llwybrau cymorth.
- • Yn adrodd, lle bo'n briodol, i'r Uwch Arweinyddiaeth a'r Llywodraethwyr.
- • Yn cefnogi sicrhau ansawdd a datblygu'r ddarpariaeth, gan gynnwys cydnabyddiaeth allanol lle bo'n berthnasol.

2.3 Goruchwyliaeth Strategol

Mae'r Pennaeth Cynorthwyol:

- Yn dal atebolrwydd uwch arweinyddiaeth am ddarpariaeth gofalwyr ifanc.
- Yn sicrhau cyd-fynd â strategaeth a blaenoriaethau diogelu'r Coleg.
- Yn adolygu effaith, adnoddau a chydymffurfiaeth.
- Yn adrodd i'r Llywodraethwr Diogelu a'r Corff Llywodraethu fel rhan o oruchwyliaeth diogelu.

2.4 Llywodraethwr Diogelu

Mae'r Llywodraethwr Diogelu yn:

- Yn darparu goruchwyliaeth a her mewn perthynas â darpariaeth gofalwyr ifanc.
- Yn derbyn adroddiadau diogelu, gan gynnwys data gofalwyr ifanc dienw.
- Yn ceisio sicrwydd bod dyletswyddau statudol a chyfrifoldebau diogelu yn cael eu cyflawni.
- Yn adrodd i'r Corff Llywodraethu ar effeithiolrwydd diogelu.

3.0 Ystod a Phwrpas y Polisi

Mae gofal bugeiliol unigol i bob myfyriwr, gan gynnwys gofalywr ifanc, wrth wraidd ein Coleg. Mae'n cwmpasu cynnydd academaidd, cwricwlwm priodol, cyfleoedd cyfoethogi, ac arweiniad a chefnogaeth ychwanegol ar gyfer pob angen personol, cymdeithasol ac emosiynol.

Nod y polisi hwn yw:

1. Sicrhau bod gofalywr ifanc yn cael eu hadnabod a'u cefnogi'n sensitif ac yn brydlon.
2. Darparu cefnogaeth fugeiliol ac academaidd wedi'i theilwra.
3. Lleihau effaith cyfrifoldebau gofalu ar bresenoldeb, ymgysylltiad, lles a chyflawniad.
4. Hyrwyddo iechyd meddwl cadarnhaol.
5. Adeiladu llwybrau cymorth mewnol ac allanol cryf.
6. Cynnal cyfrinachedd gan gadw diogelu wrth wraidd ymarfer.

Lle mae cyfrifoldebau gofalu yn rhoi person ifanc mewn perygl o niwed, neu lle nad yw anghenion y person y maent yn gofalu amdano yn cael eu diwallu'n briodol, bydd gweithdrefnau diogelu yn cael eu dilyn yn unol â pholisi'r Coleg.

Bydd ymgynghori â gofalywr ifanc ynghylch y gefnogaeth y maent yn ei derbyn a, lle bo'n briodol, eu gwahodd i gyfrannu at ddatblygu gwasanaethau.

4.0 Cefnogaeth i ofalwyr ifanc

Bydd Coleg Dewi Sant yn sicrhau bod y rolau a chyfrifoldebau isod yn cael eu gweithredu fel a ganlyn:

4.1 Staff Addysgu a Chefnogi

- Nodi pryderon neu ddangosyddion gofalywr ifanc.
- Gwneud atgyfeiriadau drwy system ddiogelu'r Coleg (e.e., MyConcern).
- Darparu addasiadau academaidd rhesymol.
- Cefnogi cynhwysiant a chynnal cyfrinachedd.

Gellir adnabod gofalywr ifanc drwy:

- Hunan-ddatgeliad
- Gwybodaeth pontio o ysgolion
- Systemau diogelu (e.e., rhybuddion MyConcern)
- Sylwadau tiwtoriaid
- Atgyfeiriadau teulu neu asiantaethau

4.2 Cefnogaeth Fugeiliol a Llesiant

- Gwiriadau lles rheolaidd
- Cefnogaeth emosiynol a chyfeirio
- Mynediad blaenoriaeth i gwrsela neu wasanaethau iechyd meddwl
- Mynediad i fannau diogel neu ystafelloedd tawel

4.3 Cefnogaeth Academaidd

- Terfynau amser hyblyg
- Caniatâd i gyrraedd yn hwyr/gadael yn gynnar os oes angen
- Cymorth gydag astudio annibynnol
- Cyfathrebu rheolaidd â thiwtoriaid
- Trefniadau mynediad i arholiadau lle bo'n briodol

4.4 Cefnogaeth Ariannol

- Cymorth gyda LCA a llythyrau prawf
- Cymorth bwrsariaeth ar gyfer cludiant, prydau bwyd, neu ddeunyddiau addysgol
- Mynediad i bantri bwyd y coleg

4.5 Cefnogaeth Presenoldeb

- Dealltwriaeth o ddyletswyddau gofal wrth gofnodi absenoldeb
- Hyblygrwydd yn achos sefyllfaoedd gofal argyfyngus

4.6 Cefnogaeth Gwyliau

- Mynedbostio i glybiau gwyliau neu wasanaethau seibiant
- Cymorth ar y safle mewn clybiau gwyliau a drefnwyd gan y coleg (lle bo'n addas)

4.7 Cymorth Ymarferol

- Cymorth gyda heriau trafndiaeth
- Cefnogaeth gyda mynediad digidol
- Dolenni at wasanaethau gofalwyr allanol

5.0 Cyfrinachedd a Rhannu Gwybodaeth

- Caiff gwybodaeth am ofalwyr ifanc ei thrin yn sensitif.
- Mae dymuniadau'r myfyriwr yn ganolog i benderfyniadau ynghylch rhannu gwybodaeth.
- Dim ond os oes angen i ddiogelu'r myfyriwr neu rywun yn ei ofal y gellir torri cyfrinachedd.
- Bydd cofnodion yn cael eu storio'n ddiogel yn unol â GDPR a pholisi diogelu'r coleg.

6.0 Deddfwriaeth ac Arweiniad Perthnasol

Mae'r polisi hwn wedi'i lywio gan y ddeddfwriaeth a'r canllawiau canlynol:

- Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014
- Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
- Deddf Cydraddoldeb 2010
- Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018
- Deddf Plant 1989
- Cadw Dysgwyr yn Ddiogel (canllawiau Llywodraeth Cymru)
- Cefnogi Gofalwyr Ifanc yn yr Ysgol: Canllaw Cam wrth Gam i Arweinwyr, Athrawon a Staff Heb fod yn Addysgu (rhifyn Cymru, 2017)
- ESTYN: Darpariaeth ar gyfer Gofalwyr Ifanc mewn Ysgolion Uwchradd, Colegau Addysg Bellach ac Unedau Cyfeirio Disgyblion Ar Draws Cymru (Mai 2019)